

LES PÍNDOLLES DEL DPD

PÍNDOLA 72.- L'EUROPEAN DATA PROTECTION BOARD (EDPB) PUBLICA LES "GUIDELINES 1/2026 ON PROCESSING OF PERSONAL DATA FOR SCIENTIFIC RESEARCH PURPOSES"

El passat 15 d'abril de 2026, l'EDPB va publicar les directrius "*Guidelines 1/2026 on processing of personal data for scientific research purposes*", que romandràn en fase de consulta pública fins el proper 25 de juny de 2026. Aquest document respon a la necessitat de reduir la inseguretat jurídica existent entre estats membres i sectors (acadèmic, sanitari, tecnològic i privat), establint criteris comuns que permetin compatibilitzar el desenvolupament de la recerca amb la protecció de dades personals. Així, mitjançant aquestes directrius, l'EDPB pretén proporcionar una interpretació harmonitzada del Reglament General de Protecció de Dades (RGPD) en l'àmbit de la recerca científica.

En aquest sentit, es poden destacar els aspectes següents que es recullen al document:

1. Concepte de recerca científica .

Les directrius remarquen que no qualsevol tractament de dades pot qualificar-se com a "recerca científica". Per ser considerat com a tal en el sentit del RGPD, el tractament ha de complir una sèrie de criteris, que ja es van referenciar a la proposta del Reglament Omnibus Digital:

- a) Metodologia sistemàtica i rigorosa.
- b) Adhesió a estàndards ètics i deontològics.
- c) Transparència i possibilitat de verificació dels resultats.
- d) Autonomia i independència a l'elecció dels mitjans i les finalitats.
- e) Contribució a l'interès general o benestar de la societat.
- f) Contribució al coneixement científic existent o aplicació d'aquest de forma innovadora.

En cas que una activitat no compleixi tots els criteris, el responsable del tractament haurà de justificar adequadament per què es pot considerar recerca científica.

2. Presumpció de compatibilitat.

El tractament posterior de dades personals amb finalitats de recerca científica es considera, a priori, compatible amb la finalitat inicial de recollida. Això implica que no resulta necessària realitzar una prova de compatibilitat d'acord amb l'art. 6.4 RGPD i que pot mantenir-se la base jurídica inicial.

3. Termini de conservació.

En l'àmbit de la recerca científica, l'RGPD permet una flexibilització del principi de limitació

LES PÍNDOLES DEL DPD

del termini de conservació de dades personals, encara que aquest període s'hagi esgotat amb la finalitat inicial, quan aquesta sigui necessària per a finalitats científiques legítimes, com projectes futurs, recerca longitudinal o validació de resultats. Tanmateix, aquesta extensió no és il·limitada i requereix una justificació adequada i documentada, així com l'aplicació de garanties apropiades i mesures de seguretat tècniques i organitzatives.

4. Consentiment ampli i consentiment dinàmic.

Les directrius desenvolupen el paper del consentiment en la recerca científica, reconeixent que en ocasions és difícil definir amb precisió les finalitats del tractament en el moment de recollir les dades.

D'una banda, indica que la normativa permet recórrer al consentiment ampli, que implica que la persona interessada autoritza el tractament de les seves dades dins d'un àmbit de recerca científica definit.

D'altra banda, aprofundeix en el concepte de consentiment dinàmic, que permet a la persona interessada gestionar de manera activa l'ús de les seves dades al llarg del temps, resultant especialment útil en projectes evolutius o reutilització de dades. Aquest permet autoritzar projectes concrets a mesura que es defineixen, mantenint un control individual constant, però requereix de plataformes que facilitin la gestió senzilla i transparent del consentiment.

5. Interès públic i interès legítim.

Les directrius indiquen que la base d'interès públic també es pot utilitzar per entitats privades quan els hi habiliti una norma legal, mentre que la base d'interès legítim ha d'anar acompanyada d'una prova de ponderació.

6. Categories especials de dades personals.

Les categories especials de dades personals només poden ser tractades quan una norma de la UE o dels Estats membres ho permeti expressament, i aquesta autorització ha d'incloure mesures específiques i adequades per protegir els drets i interessos fonamentals de les persones afectades. A més, la legislació nacional pot establir condicions o limitacions addicionals per al tractament de dades genètiques, biomètriques o de salut, especialment rellevants en el context de la recerca científica.

Quan no existeixi una base legal que autoritzi aquest tractament per a una finalitat concreta de recerca, els responsables poden recórrer al consentiment explícit de la persona interessada. Aquest consentiment pot ser ampli o dinàmic, segons el context de la recerca. Finalment, també és possible tractar aquestes dades si han estat manifestament fetes públiques pel mateix interessat.

7. Transparència i drets dels interessats.

D'una banda, els responsables han de garantir la transparència durant tot el cicle de vida del tractament. Així, les directrius indiquen que els interessats han de conèixer qui i amb quina finalitat tracta les seves dades personals en tot moment, pel que en projectes de llarga durada resulta interessant tenir les dades de contacte actualitzades per mantenir informats als participants. També s'indica que l'obligació d'informar s'aplica encara que el

LES PÍNDOLES DEL DPD

Responsable del Tractament no tingui accés a les dades personals i que en aquests casos, l'Encarregat pot facilitar la informació o respondre les sol·licituds en nom del Responsable, si aquest li encomana.

D'altra banda, d'acord amb les excepcions de l'art. 89.2 RGPD, es reconeix que els drets de supressió i d'oposició dels interessats poden veure's modulats en el context de la recerca científica: es pot limitar el dret de supressió si la seva aplicació impedeix o dificulta greument la recerca i pot restringir-se el dret d'oposició quan el tractament es basa en interès públic i aquest preval sobre el dret de l'interessat.

8. Responsabilitat i garanties

Quan en projectes de recerca hi participen múltiples entitats resulta indispensable definir clarament els rols (responsable, encarregat, corresponsables), així com documentar la distribució de responsabilitats i garantir mecanismes de responsabilitat proactiva.

A més, el document recorda que l'RGPD exigeix la implementació de mesures tècniques i organitzatives adequades, entre les quals destaca que, d'acord amb el principi de minimització de dades, s'han d'utilitzar, sempre que sigui possible, dades anonimitzades o, si no és viable, pseudonimitzades. El tractament de dades identificatives només és admissible quan sigui estrictament necessari i proporcional.

El document complert es pot trobar en l'enllaç següent:

[Guidelines 1/2026 on processing of personal data for scientific research purposes | European Data Protection Board](#)

Per qualsevol dubte o aclariment addicional, us podeu adreçar al DPD de Salut:

dpd@ticsalutsocial.cat

<https://ticsalutsocial.cat/oficina-dpd/>

Tel.: 93 553 26 42 (9:00 a 14:00 h)